

Лютий 2010 року

НОВЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Цей Інформаційний вісник підготовлено департаментом Міжнародної торгівлі ЮФ «Василь Кісіль і Партнери» з метою інформування клієнтів щодо останніх змін у законодавстві України у сфері боротьби з корупцією.

Законодавче регулювання

11 червня 2009 р. Верховна Рада України прийняла ряд нових антикорупційних законів, а саме:

- Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції», який скасовує чинний Закон України «Про боротьбу з корупцією», що наразі є єдиним антикорупційним актом в Україні;
- Закон України «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень»;
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення».

Зазначені закони були прийняті у відповідності із міжнародними зобов'язаннями, взятими Україною відповідно до Конвенції ООН проти корупції, Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією та Додаткового протоколу до неї.

Окрім цього, 8 грудня 2009 р. Кабінет Міністрів України на виконання нових законів прийняв 14 нормативно-правових актів, зокрема: Концепцію антикорупційної політики, Методологію проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, Порядок накопичення та оприлюднення інформації про юридичних осіб, притягнутих до відповідальності за корупційні правопорушення тощо.

Вступ в силу

Спочатку передбачалося, що нові антикорупційні закони вступлять в силу з 1 січня 2010 р. Проте, 23 грудня 2009 р. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції», яким відклала ведення в дію нових антикорупційних законів до 1 квітня 2010 р.

Основні зміни

Варто наголосити, що нові антикорупційні закони суттєво змінили законодавчу базу у сфері боротьби із корупцією, наприклад:

- Визначення «корупція» було значно розширено і стосуватиметься не лише публічної, а й приватної сфери. Більше того, як власне одержання, так і прийняття обіцянки або пропозиції одержати матеріальні блага чи нематеріальні цінності, кваліфікуватиметься як корупційне діяння;
- Істотних змін зазнав перелік осіб, що можуть притягуватись до відповідальності за корупційні правопорушення. Цей перелік включатиме, з-поміж інших, осіб, що надають публічні послуги (наприклад, аудитори, нотаріуси, експерти, оцінювачі, незалежні посередники, третейські судді); осіб, які обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків в приватних юридичних особах та у фізичних осіб – підприємців; та юридичних осіб у визначених законом випадках;
- Нові антикорупційні закони передбачають значно ширший перелік корупційних правопорушень;
- Перелік складів адміністративних правопорушень та злочинів у сфері корупції було значно розширено, а саме: Кодекс України про адміністративні правопорушення було доповнено 13 новими складами адміністративних правопорушень, в той час, як Кримінальний кодекс України – 7 новими додатковими складами злочинів. Також було змінено окремі склади злочинів, передбачені Кримінальним кодексом України;
- Нові антикорупційні закони посилили адміністративну відповідальність за відповідні

адміністративні правопорушення* та кримінальну відповідальність за відповідні злочини**;

- Також запроваджено спеціальну відповідальність юридичних осіб за вчинення від їх імені та в їх інтересах керівником, засновником, учасником чи іншою уповноваженою особою окремих видів злочинів. В таких випадках до юридичних осіб можуть застосовуватись наступні види стягнень: штраф;*** заборона займатися певними видами діяльності на строк від 3 місяців до 3 років; конфіскація майна і доходів, отриманих юридичною особою внаслідок вчинення зазначених злочинів, чи навіть ліквідація юридичної особи;
- Додатково до адміністративної або кримінальної відповідальності, за вчинення корупційних правопорушень юридичним особам може бути заборонено протягом 5 років отримувати кошти і майно від органів державної влади чи місцевого самоврядування, а також провадити діяльність від імені держави чи будь-яку іншу діяльність з надання державних послуг на договірних засадах; а правочини, укладені внаслідок корупційних правопорушень, вважатимуться нікчемними тощо.

**Наталія
Микольська**

Старший юрист
mykolska@vkr.kiev.ua

**Анжела
Махінова**

Юрист
makhinova@vkr.kiev.ua

Перспективи

Прийняття нових антикорупційних законів було сприйнято доволі неоднозначно. Так, 27 листопада 2009 р. Пленум Верховного Суду України виніс постанову, якою було вирішено звернутися до Конституційного Суду України щодо питання конституційності вищезгаданих нових антикорупційних законів. Проте, на разі Конституційний Суд України ще не прийняв з цього приводу відповідного рішення.

Також у Верховній Раді України було подано ряд законопроектів, які передбачають відкладення вступу в силу зазначених антикорупційних законів, оскільки депутати вважають, що нове антикорупційне законодавство має численні недоліки, є непослідовним та неточним, а також не відповідає окремим положенням Конституції України та міжнародних договорів. Більше того, у Верховній Раді України також зареєстровано ряд законопроектів, що передбачають суттєві зміни до нових антикорупційних законів.

Таким чином, станом на сьогодні складно передбачити, чи нове антикорупційне законодавство набере чинності 1 квітня 2010 р. і якщо набере, то в якій редакції. В зв'язку з цим надзвичайно важливо стежити за подальшим розвитком подій у цій сфері.

* — Штраф у розмірі від 10 до 500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян в залежності від конкретного виду правопорушення. Додатково може бути застосовано конфіскацію неправомірної вигоди матеріального характеру та конфіскацію отриманої винагороди у випадку порушення обмежень щодо заняття підприємницькою діяльністю та вимоз щодо сумісництва.

** — Штраф у розмірі до 1500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян; виправні роботи до 3 років; арешт до 6 місяців; обмеження волі до 7 років; позбавлення волі до 10 років. Додатково може застосовуватися позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 4 років та конфіскація майна.

*** — Штраф у розмірі від 1 000 до 15 000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Цей вісник слід розглядати як загальний огляд законодавства та/або останніх законодавчих змін, який не має на меті надати юридичну або іншу консультацію, що може бути використана читачем для прийняття певного рішення або здійснення певної діяльності.

Жодна частина цього вісника не повинна відтворюватися, зберігатися в інформаційно-пошукових системах або розповсюджуватися у будь-якій формі чи за допомогою будь-яких засобів, у тому числі шляхом ксерокопіювання або запису без письмової згоди власника авторських прав.

Якщо Ви не бажаєте в подальшому отримувати огляди законодавства та/або законодавчих змін від ЮФ «Василь Кісіль і Партнери», які, на нашу думку, можуть бути цікавими для Вас, будь ласка, надішліть повідомлення на електронну адресу potmorecontact@vkr.kiev.ua або поштову адресу, зазначену нижче.

Якщо Ви бажаєте отримати додаткову інформацію щодо теми цього вісника або якщо Вам потрібні юридичні послуги, будь ласка, звертайтеся до нас, ми будемо раді допомогти!

Бізнес-центр «Леонардо»
вул. Б. Хмельницького, 17/52-А
м. Київ, 01030 Україна
Тел.: +380 44 581 7777
Факс: +380 44 581 7770
vkr@vkr.kiev.ua
www.kisilandpartners.com